

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova egy lap beltartalmi részét illeti közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartások soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre . . . 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden bejelentésnél 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Gabnakivitelünk.

Ontja már kincseit az arany kalászsza-
lékes Királyhágon tuli rónaság. S e kincsek,
mint a pengő kasza hirdeti s a próbaeséplés
nemsokára megis pecsételi, sokkal dusa-
bak, mint azt még csak néhány héttel is
ezelőtt hinni mertük volna, mikor rozsdáról,
űszögről, szipolyról, sáskáról, megdőlt és jég
által elvert vetésekről szóló tulzó rémhírek
szárnyra bocsátása után hinni merészeltük
volna.

Azóta kiderült, hogy a jelzett híreknek
nem országos, csakis helyi és csak némely
terményre kiterjedő jelentősége volt, mely
nem alterálja az átlagos eredményt.

A „Székelyföld“ tárczája.

Apróságok.

Házastudtán kívül. Egy bolognai bronz-
műves legényt az a különös meglepetés ért, hogy
mikor házasodni akart, a lelkész megtagadta a
házassági engedélyt, mert 1887 óta már házas.
Szegény Dolegni — ez neve — nagyot bánt, de
világosan bizonyították előtte, hogy 1887. október
14-én nőül vette Cignola Mária Annát; ha akarja
az esketési bizonyítványt, kiveheti, de házassági
engedélyért ne merjen alkalmatlankodni. Valóban
a Dolegni születési éve volt beírva és kétségtelen
hitelességgel bizonyítva, hogy ő törvényes ház-
ságra lépett. A rejtélyt nemsokára meg lehetett
fejtetni. Dolegni együtt dolgozott 1887-ben egy
Agostonio nevű fiatal emberrel, a ki hogy most
hol van, még nem sikerült kifürkészni. Ez meg is
házasodott, jól tudja, de azt nem tudta, hogy az ő
munkakönyvét, keresztlevelét és egyéb iratait
használta és az ő nevében házasodott. Bizonyára
elég okának kellett rá lenni, hanem a szegény Do-
legni nagyon meg van akadva, mert ő törvénye-
sen házas ember, s míg a család elő nem kerül, nem
akarnak neki sem hinni.

A strucz-madarak nagyon ki vannak téve
a pusztításnak, mióta a divat ismét fölkapta a
strucz-tollakat. Afrika több oly részéből egészen

Szállítási eszközeink körül is jelentékeny
haladás történt. Magok az államvasutak több
ezer teherszállító kocsiával növelték parkjukat
az idén s annak az átmeneti krízisnek, mely
azelőtt Németország felé irányuló gabnakivi-
telünket a tenger, nevezetesen Fiume felé te-
relte, most már kevésbé érezzük bénító ha-
tását. Németországnak ugyan magának is
meglehetősen termése ígérkezik ez idén; de itt,
valamint a fennálló vámok mellett a valami-
nél rosszabb termés csekély részben járult
volna hozzá a mi gabonánk árbeli kilátásaink
emeléséhez, azon szerint a valamivel jobb ter-
més sem fogja nyomasztó hatását fölötté érez-
tetni kiviteli terményeink árán. S ez áll
Francziaországra nézve is, mely vámemelési
mániájában szintén nem látszik már határt
ismerni s külügyi politikájának dobja oda
zsákmányul a legfontosabb belügyet: fo-
gyasztó polgárainak kenyerét.

A kiviteli konjunkturák éppen az e két ál-
lamok között már évek hosszú sora óta tartó
s a többi államokra is, többé-kevésbé kiter-
jesztett gazdasági háború folytán reánk nézve
nem lehetnek vigasztalók, dacára, hogy ki-
vitelre dolgozó európai versenytársainkkal,
Romániával, Oroszországgal talán győzelem-
mel állhatnók meg a harezot, mert őket a
piaczokon való megjelenésben megelőznünk
módunkban áll, mert a mi buzánkkal az ősz-
szehasonlítást az övék ki nem állja s mert
Oroszország ez idén valamivel valószínűleg

kevesebbet számhat kivitelre mint más évek-
ben. A magas vámok mellett a kereskedés
már-már haszon nélkül dolgozik s inkább csak
a piac megtarthatásáért küzd még a konti-
nensnek azon pontjain, melyek jövedelmének
legjutalmasabb forrásai közé tartoztak az
előtt.

Már pedig a jó termésnek csak jó árak
mellett lehetne az a hatása, melyet hozzá a
gazdaközönség kötni szeret. E nélkül a gaz-
dára igen közönyös, hogy egy métermázsza
után van-e semmi haszna, vagy százszor any-
nyi után.

A mi reményt a német kancellárváltozás-
hoz kötöttünk, úgy látszik, elpárolog. Erről
az oldalról könnyebbülést nem várhatunk,
Németország sorompói soká nem fognak még
feltárulni a mi kivitelünk előtt.

Távolabbról kezd felénk derengeni valami
halvány reménysugár, onnan, a honnan az
óriási verseny gabonakivitelünket megron-
totta: Amerikából.

A washingtoni kongresszusban és szenatus-
ban most tárgyalnak egy billt, mely azt
akarja, hogy minden európai iparcikket ki-
rekeszsen. Ez a nevezetes bill, minden nagy
távolsága dacára minket rendkívül érdekel.
Nem azért, mintha elfogadása esetén mi köz-
vetlenül károsodnánk, sőt ellenkezőleg jelen-
tékeny előny származhatik: meghozhatja az
egymással hajban álló, egymás gazdasági
megrontására törő európai államok esztét, s a
magok részéről szintén ki fogják zárni az

kel, s ne minden gyűjtogatást tulajdonítsanak az
emberi gonoszságának.

Az albumok divata koronként változik.
Az album maga megmarad, de tartalma más és
más lesz. Kezdetben olyan albumokat helyeztek a
szalon asztalára, melyek emlékmondatokat gyűj-
töttek, aztán jött a fotografiai képek albuma; most
pedig — legalább a new yorki előkelő körökben
— a látogató-jegyek albuma divatos. Minél híre-
sebb emberektől van benne névjegy, annál érté-
kesebb. A névjegyekhez a kéziratot is előszeretett-
tel gyűjtik. A névjegyekhez külön album készül,
melybe sarkánál lehet beletűzni.

A fekete és kék szemek. Champenois a
neve egy francia természetbuvárnak, ki érteke-
zést írt a szemek színéről. Hivatkozik De Candolle
Alfonz jeles természetudősrre, ki az emberi szem
színét szüntőn vizsgálás tárgyává tévén, arra a
következtetésre jutott, hogy a kék szemek mind
jobban pusztulnak, s ma már a fekete vagy barna
szem az uralkodó. Champenois hivatkozik Magyar-
országra is — nem tudjuk, mily biztos forrás után
— hogy itt már alig lehet kék szemet találni, s a
»magyarok keleti tüze, fekete szemből ragyog«.
Szerinte Magyarországon a szláv kék és zöldes
szem elvész »a magyar mély tüzi szemek« előtt,
nem is szólva a németekről, kik közt évről-évre
több a barna, aztán a fekete szem. Champenois a

amerikai nyers terményeket. S ha ez megtörténik, mi, a kiknek Amerikába kivinni való iparczikkeink nincsenek, idehaza az európai piacokon megszabadulunk legveszedelmesebb versenytársunktól, mely alacsony áraival gabnakivitelünknek éppen annyit ártott, mint a nemzetközi vámok.

Azért tehát mi a legjobb szívvel kívánhatunk az amerikaiak kezdeményezéséhez teljes sikert.

Ugron Gábor nyílt levelet tesz közre, melyben hevesen megtámadja a negyvenkilenczeseket. Kijelenti Ugron, hogy a múlt évben Polónyi Géza önszántából ment Turinba és mégis a párt megbízásaként intézett kérdést Kossuthhoz, hogy: nem tartja-e szükségesnek, hogy a függetlenségi párt az uralkodóházzal szemben állást foglaljon?

Ugron nem elégszik meg azzal, hogy Irányi a multkor csak töredékeket tett közzé Kossuth leveléből és kívánja annak szövegszerű közlését.

„A levél megismerése után — írja Ugron Gábor — meg fogja látni a nemzet, hogy az a politika, mely mindent reklámnak néz, mindent céljaihoz képest félremagyaráz, mindent val és mindent tagad — nem irtózik a ráfogástól és az ebből következő meghazudtolástól, a mint ez történt velünk, történt velem, történt Kossuth Ferenczcel és történt Kossuth Lajossal, — meg fogja látni, hogy e politika mily nemes haragra gyúlasztotta egyetlen érintkezésük után a „szent öreget“, a kinek nagylelkű szívét egy világ bámulja. És akkor nem fognak csodálkozni, hogy én elteltem keserűséggel.“

Levelét Ugron azzal végzi, hogy tudja, hogy sok kellemetlenségnek, rágalmazásnak leendő kitéve és bármiként dől el a harcz ő szenvedni és veszíteni fog. De valakinek már vállalkoznia kellett erre, a negyvennyolcas párt érdekében.

SZEMLE.

Vilmos császár e pillanatban Oszkár svéd királynak a vendége. Hogy minő érzelmekkel fogadták Christiániában Németország fiatal uralkodóját, mutatja a következő nyilatkozat, melyet a svéd király a legutóbbi napokban tett: „Boldog vagyok, hogy barátomat, Vilmos császárt és királyt, norvég fővárosomban fogadhatom. Németországnak nincs a világon nálam jobb barátja, de — s ezt arra a kérdésre mondta a király, hogy a látogatás alkalmából nem kötetnek-e valaminő egyezségek — én a magam ura vagyok és az is

fekete szemet a civilizáció és az erő tükrének mondja. A fekete szem könnyebben öröklhető, vagyis erősebb a faj eme jellegének tovább adásában. Számos adatot közöl a szemek színéről, annak bizonyítására, hogy a fekete szem veszi át lassankint az uralmat. A spanyol, az olasz, a francia, a magyar, a Balkán-országok népe vagy egyáltalában fekete, vagy barnaszemű, s a kék szem itt aránylag kevés. Az ázsiai, az afrikai népek fekete szeműek. Az északi faj, az angolszász, a skandináv, a germán, a szláv már erősen vegyül barna szemek dögében. A női kék szem rendszeren elvész az utódokra nézve, ha az apa fekete szemű. Fekete szemű apa és kék szemű anya gyermeke száz esetben 57-szer fekete szemű, 34-szer barna és csak 15 esetben kékszemű. A kékszemű apa gyermekei már nem mutatnak ily eredményt, mert az anya fekete szemé érvényesíti öröklési előnyét, s megint csak gyarapszik a fekete szem. Ha a szülők szeme fekete vagy barna, a gyermekek közül 87 százalék szintén ilyen szemmel születik, a többi nagyszülői szemét öröklő. A kék szemű szülők gyermekei közül 74 százalék mosolygós olyan szemekkel születik, mint azoknak volt, a többi ismét nagyszülői barna szemét öröklő, ha ugyan volt barna szemű nagyapja vagy nagyanyja. Ha nem volt is, elég számos a gyermekek közt a barna szem, vagy zöldes. Champeonis úgy találta, hogy a leányok többsége még éjszaka is barna vagy fekete szemű. Mindez adatok azt bizonyítják, hogy a költők által annyiszor megénekelt ég-

maradok. Ha Németországnak ellensége akadna, akkor én semleges maradok, a mig csak lehet, sőt kissé még tovább is, de sohasem fogom fegyveremet Németország ellen fordítani, ha fegyverhez kellene nyulnom.

Goblet volt francia külügyminiszter Versailles-ban programbeszédet tartott, melyben a külpolitikáról így nyilatkozott:

„A béke a munka és a haladás lényeges feltétele, de nem lehet szó minden áron való békéről. Külpolitikánk lehet békés és mégis határozott és férfias, a mint félénk és csüggeteg is lehet. Husz évvel ezelőtt egy még ma is sajtó sebet kaptunk, melyre — mint Gambetta mondta — mindig kell gondolnunk a nélkül, hogy róla szólnánk. Jó, ne beszéljünk róla, de ne felejtsük el. 1870 óta új nemzedék támadt, mely az ellenünk irányzott csapást nem érezhette közvetlenül. De cselekedjünk úgy, hogy mégis emlékezzék rá. Nem szabad megtörténnie, hogy ez az ország valaha ahhoz a gondolathoz szokjék, hogy a szenvedett csonkítás végleges.“

Bismarck hercegről berlini és más német lapok olyan dolgokat beszélnek, melyeket csak a legnagyobb tartózkodással lehet fogadni. Így azt beszél, hogy a volt kancellár nagyon le van verve, mert belátta, hogy a népre már nem számíthat s ezért nem kíván birodalomgyűlési mandátumot. Továbbá azt beszél, hogy a császárt megakarná kérni, hogy mondjon le arról a szándékról, hogy neki még életében emléket állítson, s a gyűjtött pénzt fordítsa egy I. Vilmos emlékének szentelt templom építésére.

Jelentése

M. Székely János közs. isk. igazgatónak.

Tekintetes iskolászk!

A vezetésem alatti közs. elemi fiu- és leányiskoláról szóló 1889—90. évi jelentésemet szerencsés vagyok a következőkben tenni meg:

I.

Mind a fiu, mind a leányiskola ez évben a törvény rendelte szerint 6 osztályu volt.

Ez iskolai évre a beírások 1889. szept. 2—6-ig eszközöltettek s az év ünnepélyes megnyitása 7-én történt. 8-án templomba vonult a tanítótisztület vezetés alatt a gyermekcsereg, hogy mint egy halál adjon Istennek az új iskolai év alkalmából s kérje megszentelő segédelmét a nagy munkára.

A beiratkozás sokkal vontatottabban ment, mint más évben. Különösen a szegényebb osztállynál volt ez észrevehető. Okát, a ki a körülményeket ismeri, könnyű kitalálni. Levette a tanács napirendről ama régi szokást, hogy a ki kért, mindenki

szin és nefejeles szemek fogynak, s eljön az idő mikor ritkák is lesznek.

Halál ellen nincs orvosság. A berlini »National Zeitung« mint közművelődés történeti adatot beszéli el a következő esetet, megjegyezve, hogy Poroszország felső részén történt, de közelebbről nem akarja megnevezni a színhelyet. Jó módú paraszt haldoklott. A lelkésznek ismerőse lévén, mikor hallotta, hogy mily beteg, elment a házhoz és szemrehányást tett az asszonynak, hogy nem hivatott orvost. Ez ugyan azt mondta, hogy a halál ellen nincs orvosság, de mégis bement a szomszédos városkába, s ha már egyszer ott járt, gondoskodott koporsóról is. Igaza is volt, hogy halál ellen nincs orvosság, mert mire kiment az orvos a faluba, a beteg meghalt, s koporsóra volt szükség. Akkor éjjel a gyászolók, az atyafiság, szomszédság pálincázott. A halott ott feküdt a kamarában, s a gyertya felgyújtotta a szeme fedőt, az abroszt, a kamara lomját, s mire a torozók észrevették, már a koporsó nagy része is elégett. Az özvegy aztán reggel a koporsó fedelével visszament a városba az asztalozhoz, hogy adjon hozzá alsó részt, mert az már elpusztult.

kapott szegénységi bizonyítványt. Megrostálta s csak annak adott, a ki arra igazán rá volt szorulva.

Igen sokan tehát az elutasítottak közül mintegy daczból nem iratták be gyermekeiket s kötelességeiknek csak a törvény kényszerítő hatása alatt tettek eleget.

Egész év folytán beiratkozott: 184 fiu és 247 leány. A mellékelt táblázat osztályonként is részletezi a statisztikai adatokat, azonban a főbbeket külön is ide iktatom.

Vallásra nézve a fiuk következőleg oszoltak meg: ev. ref. 134, róm. kath. 49, g. kath. 1. Leányok: ev. ref. 165, róm. kath. 77, g. kath. 2, izraelita 4.

Erköcsi magaviselet tekintetében az eredmény következő: fiuk közül dícséretes 64, jó 100, tűrhető 5. Leányok közül dícséretes 101, jó 107, tűrhető 15.

Előmenetel tekintetében a fiuk közül kitünő 46, jeles 28, jó 49, elégséges 25, elégtelen 21. Leányok közül kitünő 49, jeles 51, jó 52, elégséges 35, elégtelen 36.

A mellékelt kimutatás egy igen fontos s feltűnő részére felvilágosító jelentést csatolni kötelességemnek tartom. Mig a fiuk közül összesen 21 elégtelen van, addig a leányiskola I-ső osztályában egyedül 25. E körülményt az idézte elő, hogy az influenza s a himlőjárvány leginkább ezen kis gyermekeket támadta meg, mit bizonyít a mulasztások kimutatása. Ugyanis a fiuk összes mulasztása 3477 félnap, mig a leányiskola I-ső osztályáé egyedül 2194. A naponkénti mulasztók átlagos száma 16—18. Ezek a számok mindent megmagyaráznak.

Megkezdődvén 1889. szept. 7-én az iskolai év tartott 1890. évi június 29-ig, az évzáró ünnepély napjáig.

A leányok részére ismétlő iskola is volt. Tartott június 16-ig. Létszám 45 volt. A fiuk részére ismétlő iskola nem állított be, mert csak 1 fiu volt olyan ismétlő, ki nem volt mesterinas s ez az ipariskolába járt.

Az igazolatlan mulasztók kimutatása a hónap közepén és végén a hatósághoz pontosan beterjesztetett s elismeréssel kell megemlítenem, hogy a tek. tanács a mulasztások meggátlása végett mindig megtette a szükséges intézkedést s mégis a mulasztások összege a fiuiskolánál 3477 félnap, s a leányoknál 6032.

Felvételi díjt fizetett 121 fiu a 60 kr = 72 frt 60 kr.

„ „ „ 151 leány „ „ = 90 frt 20 kr.

Összesen 272 tanuló = 163 frt 20 kr.

Felvételi díjt nem fizetett: 63 fiu és 92 leány.

A felvételi díjakról szóló kimutatásomat mellékeltelen szerencsés vagyok beterjeszteni.

A kitünő és dícséretes magaviseletű tanulók a záróünnepélyen megválogatott könyvekkel jutalmaztattak, Jutalomkönyvet kapott 46 fiu, és 49 leány, összesen 95 tanuló. A br. Apor Mihálynéféle jutalmat: 13—13 frtot IV. oszt. Földi Róza s VI. oszt. Lipeczki Anna nyerte el az idén is, mivel mind szorgalmuk, mind magaviseletük ütötte a mértéket.

A jutalomkönyvek egyesek szíves adományából s az alapítványok kamataiból vétettek. Egyesek adományából begyűlt 39 frt. Az alapítványok kamata 45 frt 36 kr, összesen 84 frt 36 kr. A szíves adakozók nevei külön-külön láthatók az iskolászk jegyzőkönyvében s azért itt személyenként nem nevezem meg. Nem pénzt, hanem jutalomkönyvet küldöttek még: Dénes Lajos kir. közjegyző ur 6 drbot és Mihucz György m. kir. honvédszázados ur 5 drbot. Az érdem megjutalmazhatása érdekében hozott áldozatokért a szíves adakozóknak e helyen is elismerő köszönetet nyilvánítni, kedves kötelességemnek tartom.

Magaviselet tekintetében külön jelenteni valóm nincsen, mert általánosságban kielégítőnek tartom. Azonban azt nem lehet tagadni, hogy fordultak elő kisebb-nagyobb hibák, sőt egy pár esetben súlyosabb erkölcsi botlások is, de e tekintetben tanítótisztületünk mindig megtalálta az orvoslás kellő módját.

(Vége következik.)

Színészet.

K.-Vásárhelyt, 1890. július 5.

Szerdán (július 2-án) Pénzes Bandi és P. Vidor Hermin javára „Ripp van Winkle“ Meilhac és Farine kedves operetteje került színpadra jó formán türes ház előtt. Pénzes Bandi a czimszerepben debütírozott; jó alakítás, a végjelenésben kitűnő maszkirozás, jó játék, énekszámainak ügyes el-énekzésével szép erkölcsi sikert aratott, melyben Vidor Herminnek (Katarina) is nagy része volt. Szöllősy Ilona (Lisbeth) mint mindig, úgy ma is kitűnő volt, s az előadás sikerének oroszán része őt illeti, ki hármass szerepét bravórral oldotta meg. Németh János (Derrick) és Liptay (Nick) jól játszottak. A kar és orchesterum egy pár giccsrel leszámlálásával meglehetősen volt.

Csütörtökön (július 3-án) Dumas nagyhatású 5 felvonásos színműve „Clemenceau“ adatott közepes számú közönség előtt. Bodroghy Lina (Iza) mai játékáról ismét csak jót, szépet és dicséretet mondhatunk. Oly alakítása volt ez Bodroghy Linának, melynek csak ritkán láthatunk vidéki színpadokon. Ez alkotásával újra szaporította babéraitak nagy számát, melyek között ez bizonyára nem az utolsó helyen áll. László Gyula (Clemenceau) a czimszerepben brillírozott. Még nem volt alkalmunk László urat ily nagyobb szabású szerepekben látni, de eddig is meggyőzően képességéről; ma azonban különösen az utolsó felvonásban kimutatta mily fényes tehetség rejlik benne. Csak előre László ur a megkezdett uton; szorgalom, ambitio sok akadályt legyőz; s ha van is még itt-ott csiszolni való, bizonyára nem rajta mult. Erejének egész teljével, nemes ambícióval, — messze tulszárnyalva eddigi jó alakításait — játszott ma. A jól kiérdemelt tapsok szolgálják viszonzásul közönségünk részéről azon igazán ritka műélvezetért, melyben ma bennünket részesített. Aitner Ilka (Dobrovská grófné), Brezn: yné (Clemenceau), Németh (Constantin) s a többi kisebb szereplők sok jó akarattal igyekeztek szerepeiket betölteni. A mai előadás Egyrú szintársulata itteni működésének valódi koronáját képezi.

Hétfőn Egyrú Kálmán színigazgató ur jutalomjátékául „Tündérlak Magyarhonban“ került színpadra. Nem tartjuk szükségesnek sem a jutalmazandó, sem a darab mellé reklámokat csinálni, mind a kettő régi jó, s mindkettő eléggé ajánlja magát. Mi csak arra kérjük a közönséget, hogy a derék igazgató iránt érzett becslését mutassa meg a hétfői előadáson is s jutalmazza úgy a jutalmazandót, mint az megérdemli.

Levelezés.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tisztelettel kérem, hogy az alábbi közleményt becses lapjába felvenni sziveskedjék.

A csiksomlyói Szent-Ferencz rendi zárda ősi falai között folyó évi július 2-án háromszoros nevezetes ünnepély volt.

Sarlós Boldogasszony napján, mint a szerzetesháznak búcsúval összekötött jeles ünnepén, régi szokás szerint a gymnasiumba járó tanulók közül többen ünnepélyes szertartással vettek fel a Boldogságos Szűz Mária társulatába.

Ugyanekkor Nagyontisztelendő Andrásh Ráphael — kit közönségesen Ráphi bácsinak szoktak nevezni — mondta ezen csaknem páratlan szépségű templomban mint ötven éves áldozár arany miséjét. Megható volt látni, hogy ezen galamb-ösz fejű, a hazaszeretetért hét évig börtönt szenvedett agastyannak mikép jut eszébe, miszerint ezelőtt 60 évvel ő is ép így esküdtött be ezen Mária-társulatba, hogy ezelőtt félszázaddal mikép mutatta be első zsenge áldozatát az egek Urának.

Lélekemelő volt hallani azon szép beszédet, melyet Mélt. és főt. Murányi Kálmán ur, a felcsiki esperesi kerület érdemes főesperese, előbb a Mária-társulatba belépő ifjakhoz, azután az arany-miséis áldozárhoz intézett; nevezett ifjak elé állítván — mint a hazaszeretetnek követendő példáját — az aranymisés áldozár személyét. Megható volt látni, mikép övezék körül az ő személyét két főesperes, igen sok paptárs és azon szerető rokonnok, kik a boldogságos szűz csudatévő képe előtt egész az Ur oltáráig kísérték el.

A harmadik azon szerény ünnepély volt, melyet az 1865-ik évben a csiksomlyói róm. kath. főgymnasiumban végzett VII-ik osztályos tanulók negyed-százados elválásuk emlékére rendeztek. Ezen 25 éves örömmünnepeyre volt kedves tanáraik közül négyen jelentek meg: Mélt. és főt. Bodó Alajos alesperes-plebános; Tkts Madár Imre jelenleg csikmezei főjegyző; Tkts Adorján Imre nyug. tanár és Tkts Elthes Elek csikmezei tanfelügyelő urak. A volt osztálytársak közül pedig megjelentek összesen nyolczan, u. m. Mélt. Bély Tivadar bodolai nagybirtokos, Tkts Gábor Péter kézdijárási főszolgabíró, Ntdő Rápolthy Ferencz szárazpataki lelkész, Tkts Eranosz Bogdán gy-sztniklósi gyógyszerész, Tekintetes Zonda Mihály kézdipolyáni községi jegyző, Ntdő Paál K. János

csiksomlyói házfőnök és kormánytanácsos, Tkts Zöld Ferencz m. kir. adóhivatali számtiszt, Ntdő Adám August Szent-Ferencz-rendi áldozár. A hiányzó osztálytársak közül csaknem mind levél által vagy táviratilag igazolták hivatalos kötelesség miatti elmaradásukat s egyszersmind baráti meleg üdvözlésüket. Voltak olyan osztálytársak is, kik 25-28 év óta nem látták egymást, s képzelték, mily örömteljes volt a viszontlátás és az önzetlen baráti forró csók.

Az ünnepség végeztével az érdemekben gazdag szeretház gazdagon terített asztala mellé sorakoztak a jelenlévő vendégek, hol az aranymisés áldozárra, a jubiláló tanári karra, a 25 év előtt elvált tanulótársak jelenlévő és meg nem jelent tagjaira, a Mélt. főesperes urakra, a szeretház előjárói és tagjaira, az udvarhelyi róm. kath. főgymnasium jelenlévő két tanárára és a cs. somlyói róm. kath. főgymnasium jelenlegi tanári karára igen szép pohárköszöntők hangzottak el.

A 25 éves ünnepélyt tartó osztálytársak közül noha csak 8 volt jelen, mégis addig nem távoztak el, míg ezen összejövetelt egy örökre maradandó emlékekkel meg nem öröközték. Mélt. Bély Tivadar bodolai nagybirtokos ur ezen célra átadott 50 frtot, a jelenlévő többi osztálytársak szintén összeadtak 50 forintot, s így a 25 éves találkozási ünnepélyre összejött Bély és tanulótársai ezimen aznap egy 100 forintos jutalmi alap jött létre, a melynek évi kamata a zárünnepélyen évenként a VII. osztályt végzett azon ifjúnak adatik ki, ki jó magaviselet mellett osztálytársai között a magyar nyelv és irodalomból legtöbb sikert mutat fel. A megjelent 8 tanulótárs elhatározta, hogyha Isten élteti 5 év múlva a torjai kénbarlangnál hasonló összejövetelt fog rendezni, s kirándulást a szent Anna tavához; azután pedig a házigazda nagy szíveségét megköszönve, baráti kézzszorítás és az elválás szomorú érzete által sajtolt könyvek között, az öt év utáni viszontlátás és találkozás reményében váltak meg egymástól.

Azt hiszem, mi sem lehet érdekesebb s a kedélyre maradandóbb benyomást gyakorló esemény mint az, midőn a tanár, már férfivá vált s a társadalomban különböző állásokat elfoglaló tanítványait láthatja, mint az, midőn a tanulótárs látja egykori gyermek-játszótársát, mint már meglett férfit. Van-e és lehet-e ehez hasonló örömteljes ünnepély? Bárcsak ezen 25 éves találkozási ünnepély minél általánosabb lenne, már csak azért is, hogy ez a legszebb és legjobb alkalom, midőn a tanítvány tanárainak a sok munka és fáradságért mint férfi mondhat ünnepélyes hála köszönetet.

Egy jelen volt.

Különfélék.

— Nagy vihar vonult át mult pénteken Kézd-Vásárhely város és vidéke felett. A megelőző napok alatt rekkenő hőség s nagy légnyomás volt, tehát a vihar nem jött váratlanul. Délután 1 óra után csipkés szélű felhő-óriások vonultak fel a nyugoti szemhatáron. Négy percz múlva orias szélvihar keletkezett, mely lesodorta a házak csepepeit s iszonyu porfelhővel borította be a levegőt. Megérkezett nemsokára a zápor is, mely Kézd-Vásárhelyt enyhén lépett fel, de a szomszéd községekben nagy jegveréssel párosult. Szentkatolna, Osdola, Sárfalva községek határait teljesen megsemmisítette. A hol a vihar átvonult minden termény földig van verve, úgy, hogy ott sem aratásra, sem kaszálásra nem lesz szükség. Némely helyen tyúk tojásnyi jegdarabok is hullottak. Az utak árcai színtülig teltek jéggel. A kár a sujtott községekben igen nagy.

— Kolera-hírek Magyarországról. A bukaresti lapok szokott jóakarattal azt hirdetik, hogy Magyarországon is kiütött a kolera. Mide híreket vissza kell vezetni egy debreczeni lapnak arra a jelentésére, hogy Hajdu-Dorogon egy kolera nosztraszeset fordult elő. Bár ez se volna még valami nagyon aggasztó hír, megjegyezzük, hogy hivatalos vizsgálat szerint ez az eset nem volt kolera nosztraszeset, hanem gyomor és bélhurut, mely halállal végződött. A meleg időszakban, különösen gyümölcsérés idején, az ilyen esetek többször is előfordulnak, bár az idén még ilyent se jelentettek. A kolera semmiféle fajtájának pedig, hála Istennek, színt se láttuk Magyarországon.

— A király és a verseczi bakák. Temesvári levelezők — írja a „B. H.“ — egy Schwartz nevű verseczi bakának szüleihez intézett levele nyomán érdekes je'netet közöl velünk, mely királyunk leereszkedő nyajasságáról tanuskodik. A nevezett katonát, ki Bécsben állomásozik, a mult hó vége felé többet magával Mauerbe, a királyi kastélyába rendelték őrségre. A „szolgálat“ elég szabad időt hagy a katonáknak, kik a kastély mellett folydogáló patak partján időtöltésből apró lovagvárat, malmokat, vízi erődöket, szigeteket és több effélet „építettek“. A csinos játékműveknek

csakhamar híre kelt a kastélyban és az udvari személyzet mind csodájára járt a katonák ügyességének. Mult hó 25-én Schwarz éppen egy „tengeröblöt“ alakított a patak partján, midőn egyszerre beszédet hall háta mögött. Felugorván, legnagyobb ijedelmére szemközt látja magát a királylyal, ki a királynét vezette karján, mögöttük pedig Mária Valéria főhercegnő lépdelt völegé-nyével, Szalvátor Ferencz főherceggel és Miksa bajor herceggel. A királyi család megállott és megnézte a vízi „csodaműveket“; a király pedig magyar nyelven így szólt a zavartan ott álló katonához: — Magyar ön? — Igenis, felség — felelé Schwarz. — Hát maga csinálta ezeket a szép dolgokat? — Nem egészen, felség, a 84 esek kezdték meg, a többi én csináltam. — Igazán nagyon szép — mondá a király jóságosan és aztán, észrevevén két másik, oldalt álló bakát, kérdezte Schwarztól: — Ezek is magyarok? Erre a katonák egyike, verseczi sváb fiú, közbeszólt: — Né, majestät, mir zán dajosi. A király mosolyogva mondá: — Aus dem Banat? Mire Schwarz nemetül felelé: — Igenis, felség, versecziek. A király ismét Schwarzhoz fordulva, nemetül szólt: — Ön tehát nemetül is beszél? Végzett iskolákat? — Igenis, felség, könyvelő vagyok. A király katoná- san köszönt, mire a társaság távozott.

— Kutyaügy. Krinolin-alaku szüzből emelkedik ki — írja a „K.“ — Kapezi István elől kopasz. hátul deres feje, mely sün módjára félig eltűnik a szűrbe, valahányszor gorombát szokott mondani. Kapezi István ugyanis a világ legbirkattürelműbb embere, de ha kihozzák a sodrából, feje előkerekedik a szűrbe s kitör belőle a harag, mint parázs-ból a láng. Ilyenkor Kapezi István olyan, mint egy medve. Csakhogy éppen össze nem tépi az embert, mást mindent csinál. Mikor aztán kigorombaskodta magát, feje szépen lenyomul a szűrbe. Tegnap megjelent az adóhivatalban. Az elmaradhatatlan szürrrel körül volt zárva; a feje, meg a nyaka is kilátszott a subagallérből. A hivatalnokok sápadtan néztek egymásra. Mi fog most történni? Kapezi István morgott. Aztán megtörtént a kitörés: »En nem vagyok ebgazda. Nem is fizetek hát kutyaadót.« Egy hivatalnok válaszol: »De hiszen kutya van kendnek.« »Volt egy neveletlen kis ebem ... « »No lássa ... « »De csak egy örökből tartottam ... Törvénytelen volt.« »Az mindegy, a kutyaq polgári házasságból származnak.« Nem úgy értem. A kis eb valahonnan bevetődött hoz-zám. Irgalomból tartottam. Becsületekre mondom, soh' sem hallottam az ugatását.« »Mindegy ... « Kapezi István emelkedettebb hangon folytatja: »De mikor mondom, hogy semmi viszony sem léte-zett közöttünk ... « »Mivel bizonyítja ezt? « »Egyszer rá akartam uszítani egy végrehaj-tóra ... « »No ... « »A kutya nagyot ugrott ... « »A végrehajtóra? « »Nem, én rá ... « »Hát az-tán? « »Össze-vissza harapott ... « Kapezi István szitkozódott s kimondta, hogy olyan neveletlen kutyaért csak nem fizet adót.

— Megkövesedett ökörgyomor. Különös eset történt egy gergyói gazda ökrével. Az ólát reparálni akarták, s e végből egy dézsa hig czémentet vittek be s letették egyelőre nem messze az ökörtől. Az ökör megkóstolta a folyadékot és úgy látszik tet-szett neki savanykós íze, mert elfogyasztotta az egész dézsa czémentet. Ekkor aztán leheveredett, de a kérődzés, mely rendszeren az evést követni szokta, ezuttal elmaradt. A gyomor alaposan be volt czémentezve, s ez időtől kezdve az ökör sem-mi étvágyat nem érzett. A gazdának végre is le kellett vágatni az ökröt. Ezután arra az érdekes felfedezésre jutottak, hogy az ökör gyomra már kövesedni kezdett s a czément annyira hozzá ta-padt, hogy csak nagy bajjal lehetett leválasztani.

— Panicza kivégzése alkalmából az orosz „Svjet“ szerföltött heves támadásokat intéz Bul-gária és Ferdinánd fejedelem ellen. A kivégzést gyilkosságnak nevezi. Ferdinánd fejedelem, Ausztria-Magyarországnak e sajtászéri képviselője — nygomond — elutazása által nyilván börtét akarta biztosságba hozni. Ez az elutazás összeesik azzal az időponttal, melyben a porta a bolgár jegyzékre való választát veszi fontolóra. Ez a jegyzék hatatlan vak-merőség a sophiai bitorlók részéről. Ferdinándnak elutazásaezzel a merész lépéssel hozandó kapcsolat-ba. Practicus jelentőséggel ezek a szemtelen cse-lekmények természetesen nem bírnak, de ha Tö-rökország Bulgáriát a berlini szerződésnek tiszte-letére akarja kényszeríteni, akkor a keleti kérdés még igen elessé válhatik, a mire úgy látszik, vár-nak Coburg herczeg bécsi jóakarói.

— Halás köszönet. Mintán a „Kézdvási helyi önkéntes tűzoltó-egyesület“, nem régen alakult „Kézdipolyáni önkéntes tűzoltó-egylet“-ünk ré-szére egy még jó karban levő kürtöt kegyeskedett ajándékozni: elmulasztathatlan kötelességünknek ismerjük a nyilvánosság előtt is, leghálásabb baj-társi köszönetünknek kifejezést adni. K.-Polyán-ban, 1890 július hó 5-dikén. Lázár Imre Gábor, főparancsnok. B e t e g h Pál, titkár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Árlejtési hirdetmény.

Háromszékvármegye tanalapjának tulajdonát képező, Kézdi Vásárhelyt a m. kir. brassói 24-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóalja által használatban tartott honvédségi laktanya épülete a keret-század végleges elhelyezhetése céljából átalakítandó és kibővítendő lévén, ezen építkezésnek vállalat útján leendő biztosítása céljából Háromszékvármegye alispáni hivatalánál 1890. évi július hó 15-én délelőtti 10 órakor zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni.

A háromszékvármegyei m. kir. építészeti hivatal által készített költségvetés szerint az építési költség a különböző munkákhoz képest az alábbiak szerint lett előirányozva:

	ft.	kr.
1. Lebontási munkák	671	15
2. Föld munkák	409	48
3. Kőmives munkák	13571	88
4. Ács munkák	2453	39
5. Asztalos munkák	2040	98
6. Lakatos munkák	2420	10
7. Bádgos munkák	578	23
8. Üveges munkák	456	10
9. Mázolási munkák	368	66
10. Víztelenítési munkák	114	43
Összesen	23,084	40
Ehez jó előre nem látott költségek fedezésére az építési összeg 5%-a	1154	22
Összesen	24,238	62
Ebből levonva a lebontott és még felhasználható különböző építési anyag értéke	855	36

Lesz építési költség 23,383 26

Vállalkozni lehet úgy a teljes építkezés, valamint az egyes fennebb részletezett külön munkák előállítására. Felhivatnak vállalkozni

kivánók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat, melyben az elengedésre felajánlott zarálek bettivel és számmal világosan kiirandó. Az építési költség, esetleg az elvállalni kívánt munka, vagy munkák után előirányzott összeg 5%-ának megfelelő összeggel, mint bánatpénzzel ellátva, folyó évi július hó 14-én déli 12 óráig Háromszékvármegye pénztárához annál bizonyosobban nyújtásuk be, mivel a kitűzött határidőn túl ajánlat nem fog elfogadtatni.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1890. július 29.

Br. Apor Gábor,
alispán.

2—3

Sz. 173—1890.
v. h.

Árverési hirdetés.

Alólirott kir. bírósági végrehajtó a kézdivásárhelyi tekintetes királyi járásbírósnak. 1890. évi 948 szám alatt kelt végzése folytán ezennel közhírré teszi, miszerint végrehajtató Beer Ignácznak 280 ft. o. é. követelése s járulékaíránt végrehajtást szenvedő soósmezői Prohászka Lajosnál kielégítési végrehajtás folytán lefoglalt 373 frtra becsült ingóságok u. m. házi butorok és szerelvények nyilvános bírói árverezésen készpénzzért el fognak adatni, minek Soósmezőn a helyszínén leendő eszközlésére határidőül 1890 ik évi július hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki, a vevők oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ingóságok emez árverésen, az 1881. évi 60. t.-cz. 180. §-a szerint, becsáron alól is eladatni fognak: a lefoglalt ingóságok netaláni elsőbbségi igénylői pedig figyelmeztetnek, hogy jogukat alólirott kir. bir. végrehajtónál és az árverés napján a helyszínén, az árverezés kezdetéig szabályszerűen érvényesítsék, mert különben igényeik későbbben figyelmen kívül fognak hagyatni.

Kelt Kézdi-Vásárhelyt, 1890. évi július hó 3-án.

Kakutsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1890. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1890. június hó 1-től.

Állo m á s o k	Vegyes vonat	Személy-vonat	Gyors-vonat	Állo m á s o k	Vegyes vonat	Személy-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. ind.)	3.13 10.32	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)			Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	3.18 10.42	
Botfalva	"	4.70 10.50	2.43	Nagy-Enyed	"	4.36 1.23	7.51
Földvár	"	4.44 11.04		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	5.06 1.50	
Mogyorós	"	5.04 11.18		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	5.24 2.36	8.41
Apácza	"	5.10 11.30		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.57 2.46	
Köpecz	"	5.40 11.45		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	6.08 3.23	
Ágostonfalva	"	5.47 11.51		Budapest	(érk. ind.)	6.36 3.33	10.48
Alsó-Rákos	"	6.06 12.06				6.42 5.28	
Homoród	"	6.35 12.27				8.10 6.05	
Kacza	"	6.54 12.39				8.30 10.41	
Bene	"	7.17 12.56				12.41	2.08
Erked	"	7.39 1.12				1.09	
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	8.11 1.34				8.15	7.15
Szegesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.38 1.49					
Medgyes	(érk. ind.)	8.47 1.59					
		10.40 2.59					

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délelőtti 9 óra 48 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 23 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul délelőtti 12.—	Székely-Udvarhely	indul délután 2.45
Székely-Keresztur	12.31	Bögöz	3.15
Nagy-Galambfalva	1.05	Nagy-Galambfalva	3.41
Bögöz	1.21	Székely-Keresztur	4.18
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 1.50	Héjasfalva	érkezik est 4eq0

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.